

HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for *N9 Strandenge på Læsø og havet syd herfor*

Forslag til Natura 2000-plan for *N9 Strandenge på Læsø og havet syd herfor* har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunne tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringsnotater for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **3** høringssvar. Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Indsatsprogram
2. Målsætninger
3. Udpegningsgrundlag og områdegrænser
4. Økonomi

Dette høringsnotat er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra høringssvarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringsnotatet gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne høringssvar.

Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Høringssvarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Indsatsprogram

Resumé af høringssvar

Læsø Kommune skriver, at de EU-finansierede støtteordninger i flere tilfælde gør, at man må overholde nogle kriterier, der ifølge kommunen umuliggør optimal naturpleje.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed. De forskellige støtteordninger justeres løbende for at gøre dem så hensigtsmæssige som muligt.

Emnet "Tilskudsordninger" er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af høringssvar

Læsø Kommune mener, at der allerede tages forbehold for forstyrrelser fra mennesker i væsentlige områder gennem et adgangsforsbud i fuglenes yngletid. Samtidig er det kommunens opfattelse, at regulering af måger og krager er af afgørende betydning for en genetablering og opretholdelse af en sund bestand af edderfugle m.v., og at muligheden for regulering derfor bør udvides. Der er i forbindelse med Vildtreservatet Bovet-Knotten nedsat en brugergruppe. Læsø Kommune opfordrer til, at denne inddrages i revisionen af bestemmelserne for vildtreservatet.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Regulering ligger uden for rammen af Natura 2000-planlægningen og er reguleret i bekendtgørelse om skadevoldende vildt. Hvis der vurderes at være et konkret behov for regulering i et givent Natura 2000-område, kan der ansøges om reguleringstilladelse. Hvis ansøgningen vedrører fugle og pattedyr (med undtagelse af arter på habitatdirektivets bilag IV), indsendes den via en onlineansøgning til Naturstyrelsen. For bilag IV arter samt arter af planter og insekter sendes ansøgningen til Miljøstyrelsen.

Miljøstyrelsen vurderer og justerer, på baggrund af en faglig vurdering, efter behov vildtreservatet Bovet-Knotten. Behovet for ændring af eksisterende vildtreservater, f.eks. i forhold til færdsel, afgrænsning og udpegnings af nye reservater, behandles i en arbejdsgruppe under Vildtforvaltningsrådet. Ved opdatering af den enkelte reservatbekendtgørelse vil der være en høring, hvor alle har mulighed for at indsende høringssvar. Vedrørende forstyrrelser lægger Miljøstyrelsen vægt på, at der er en fornuftig balance mellem tilgængelighed og beskyttelse af naturen.

Resumé af høringssvar

Læsø Kommune ønsker en præcisering af, hvad Staten helt konkret kan/vil bidrage med i forhold til virkemidler, herunder i forhold til indsats mod invasive arter.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Indsatserne i Natura 2000-planerne er afstemt med den aktuelle økonomiske ramme. Til gennemførelse af Natura 2000-planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk via DUT-midlerne. Reduktion af omfanget af invasive arter er dækket af DUT-midlerne.

Emnet er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af høringssvar

Læsø Kommune er af den holdning, at der først og fremmest bør prioriteres indsatser for plantearter og naturområder for dermed at skabe levesteder for fugle m.v. Kommunen savner, at der er højt fokus på planter.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planens indsatsprogram har i høj grad fokus på naturtyper, der også er levested for mange fugle. Dette fremgår bl.a. af 2. retningslinje i indsatsprogrammet.: Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje også til gavn for tilknyttede fugle og arter. Da de terrestriske naturtyper også er levested for mange plantearter, har indsatsprogrammet indirekte fokus på planter.

Resumé af høringssvar

Læsø Kommune mener at enhver form for regulering af fiskeriet bør ske i samarbejde med Læsø Fiskeriforening og Læsø Kommune.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri gennemfører i dialog med relevante parter den nødvendige fiskeriregulering med det formål at leve op til habitatdirektivets bestemmelser og målsætninger. Området er beliggende delvist udenfor 3 sømilegrænsen, hvor det foruden danske fiskefartøjer er tilladt udenlandske fiskefartøjer at udøve fiskeri. Da der er udenlandske fiskeriinteresser involveret, skal eventuelle tiltag omkring fiskeriregulering gennem EU-kommissionen før de kan træde i kraft.

2. Målsætninger

Resumé af høringssvar

Læsø Kommune beskriver, hvordan landhævningen på Læsø gør udviklingen i naturtyper dynamisk og spørger til, hvordan der tages højde for dette i Natura 2000-planlægningen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Emnet "Naturlig dynamik", herunder landhævning er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af høringssvar

Læsø Strandjægere mener, at det overordnede mål må være at indpasse natur- og plejeplaner med størst mulig hensyntagen til lokalbefolkningens naturinteresser.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig synspunktet og kan oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Konkrete projektforslag skal således rettes mod relevante handleplanmyndigheder.

Miljøstyrelsen reviderer løbende bestemmelserne for vildtreservater, herunder Bovet-Knotten, med henblik på at forbedre beskyttelsen af bl.a. trækfugle, marine havpattedyr samt marine naturtyper i forhold til forstyrrelser. Miljøstyrelsen har bestilt DCE til at lave en gennemgang af alle Natura 2000-områderne med henblik på en vurdering af evt. forstyrrelsestrusler. Miljøstyrelsen kan desuden oplyse, at evt. ændringer af reservatbestemmelserne, herunder

gældende bestemmelser omkring færdselsrestriktioner, ikke reguleres via Natura 2000-planlægningen, men via bestemmelserne i Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning.

3. Udpegningsgrundlag og områdegrens

Resumé af høringssvar

Læsø Strandjægere ønsker ingen udvidelse af diverse reservater og ingen yderligere udvidelser af Natura 2000-områder.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Den gennemførte høring vedrørte alene forslag til Natura 2000-planer. Ændringer i habitat- og fuglebeskyttelsesområders afgrænsning skete i en selvstændig proces i 2017-2018. Denne grænsejustering kan man læse mere om på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen vurderer og justerer, på baggrund af en faglig vurdering, efter behov vildtreservatet Bovet-Knotten. Behovet for ændring af eksisterende vildtreservater, f.eks. i forhold til færdsel, afgrænsning og udpegnings af nye reservater, behandles i en arbejdsgruppe under Vildtforvaltningsrådet. Ved opdatering af den enkelte reservatbekendtgørelse vil der være en høring, hvor alle har mulighed for at indsende høringssvar.

Resumé af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn/Læsø skriver, at (engelsk-) vadegræs ved Kattegats kyster må betragtes som en skadelig invasiv art og finder det derfor uforståeligt, at arten er kortlagt som en naturtype, der er på udpegningsgrundlaget ved Læsø.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planerne bygger på basisanalyserne, der redegør for datagrundlaget. Data er indsamlet i perioden 2013-2019 som en del af det nationale overvågningsprogram – NOVANA. Der er tale om kvalitetssikrede data, der er indsamlet på nationalt niveau ud fra tekniske anvisninger udarbejdet i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Miljøstyrelsen.

Ifølge definitionen af habitatnaturtypen vadegræssamfund (1320) i Habitatbeskrivelserne, som kortlægningen af habitatnaturtyper bygger på (<https://mst.dk/media/128611/habitatbeskrivelser-2016-ver-105.pdf>), må vadegræsdominerede partier kortlægges som vadegræssamfund (1320), hvis der er tale om mindst 2500 m² store bevoksninger uden rester af strandeng (1330), vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand (1310).

I Natura 2000-planen tages der imidlertid højde for prioriteringen af vadegræssamfund i forhold til andre naturtyper under afsnittet om modstridende naturinteresser.

4. Økonomi

Resumé af høringssvar

Læsø Kommune påpeger, at de har meget natur, men et lille skattegrundlag, hvilket giver ringe mulighed for at prioritere naturpleje i det omfang, Natura 2000-arealerne inden for kommunen kræver.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk via de midler, som kommunerne er blevet økonomisk kompenseret for af staten (DUT-midlerne).

Emnet "Økonomi" er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N9 Strandenge på Læsø og havet syd herfor

På baggrund af de indkomne høringssvar til Natura 2000-planen har Miljøstyrelsen ikke fundet anledning til at foretage ændringer i Natura 2000-planen.

I løbet af høringsperioden er Miljøstyrelsen imidlertid blevet opmærksom på, at den i Natura 2000-planen beskrevne modstridende naturinteresse i forhold til optimalt pleje af naturtypen strandeng (1330) versus pleje med henblik på at skabe optimale levesteder for fugle på udpegningsgrundlaget, ikke er relevant, da de interesser ikke er i modstrid med hinanden. Formuleringen fjernes derfor fra afsnittet modstridende naturinteresser i den endelige Natura 2000-plan.

Desuden har Miljøstyrelsen fundet anledning til at ændre ordlyden for den modstridende naturinteresse vedrørende prioritering af vadegræssamfund (1320) vs. naturtyperne lagune (1150), strandeng (1330) og enårig strandengsvegetation (1310), samt fuglelevesteder knyttet til disse naturtyper. Den modstridende interesse omformuleres til: *I overgangszonen mellem holmene og havet findes naturtypen vadegræssamfund (1320). I dette område prioriteres naturtyperne lagune (1150), strandeng (1330) og enårig strandengsvegetation (1310), samt fuglelevesteder knyttet til disse naturtyper over vadegræssamfundene (1320), i de tilfælde hvor sidstnævnte udgøres af den invasive art engelsk vadegræs.*

Ingen af ændringerne i forhold til Natura 2000-planforslaget giver ikke anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne høringssvar til Natura 2000-planforslaget *N9 Strandenge på Læsø og havet syd herfor*

Sagsnummer	Høringspart
2022-38016	Læsø Kommune
2022-38243	Læsø Strandjægere
2022 – 41951/2022-57773	Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn/Læsø